

Kerkenbeleidsplan gemeente Wezembeek-Oppem

I. Inventaris parochies en gebouwen in de gemeente

Wezembeek-Oppem telt 1 Centraal Kerkbestuur en 2 kerkfabrieken: Kerkfabriek Sint-Pieter en Sint-Michiel en Kerkfabriek Sint-Jozef

A/ Kerkfabriek Sint-Pieter en Sint-Michiel : Vosberg 40 1970 Wezembeek-Oppem

Deze kerkfabriek *beheerst* de twee gefuseerde parochies Sint-Michiel en Sint-Pieter

1. Sint Pieter

- Bisdom: *Aartsbisdom Mechelen-Brussel, vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen*
- Oprichtingsdatum parochie: de oudste vermelding van de parochie komt voor in een document van 1129
- Parochiale geschiedenis: In 1129 schenkt de bisschop van *Cambrai* (Kamerijk) inkomsten van het altaar van Wezenbeccha aan de HH Michaël & Goedelekerk. Tot 1559 behoort de St-Pietersparochie tot het bisdom *Cambrai* . Bij *de* nieuwe indeling van de bisdommen *wordt het* gevoegd bij *het* Aartsbisdom Mechelen en vanaf 1962 ingedeeld bij Aartsbisdom Mechelen-Brussel.
- Aantal kerken in beheer: 1
- Naam kerk: Sint-Pietersbandenkerk
- Bouwjaar: [1150] ; [1450] ; 1782-1784
- Type kerk: Pseudobasiliek (transept)
- Architect: onbekend
- Beschermd: ja, volledig bij Koninklijk Besluit van 2 juni 1988
- Beschermd stads-of dorpsgezicht: ja, Sint-Pietersplein met omliggende bebouwing, beschermd Bij Koninklijk Besluit van 2 juni 1988
- Beschermd landschap: neen
- Eigenaar: gemeente
- Adres: Sint-Pietersplein, 1970 Wezembeek-Oppem
- Wijk: -
- Lokalisatie: 50° 51' 12.6" N, 4° 28' 54.7" O
- Kadaster: -

2. H. Michaël en Jozef

- Bisdom: *Aartsbisdom Mechelen-Brussel, vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen.*
- Oprichtingsdatum parochie: 26 juni 1955
- Parochiale geschiedenis: Vóór 1955 had de kerk als patroonheilige Sint Jozef en behoorde toe aan de kloostergemeenschap van de congregatie der Passionisten. Sinds de oprichting van de parochie in 1955 werd Heilige Michaël eraan toegevoegd omdat er in de gemeente reeds een kerk was toegewijd aan Sint Jozef. Op 26 juni 1955 werd de nieuwe pastoor aan de grens tussen Sterrebeek en Wezembeek-Oppem ontvangen door de geestelijke en burgerlijke overheden. De oprichting van de parochie werd officieel bevestigd bij Koninklijk Besluit van 27 maart 1957. In 2005 vierde de parochie Heilige Michaël en Jozef Wezembeek - Oppem het gouden jubileum van de parochie. Tot hun vertrek naar Kortrijk hebben de Paters Passionisten mensen ten dienste gesteld van de parochie.
- Aantal kerken in beheer: 1
- Naam kerk: HH. Michaël en Jozef
- Bouwjaar: (1900)
- Aard kerk : De hoofdkerk van de parochie
- Type kerk: Hallenkerk (met transept) – Basiliek (transeptloos)
- Beschermd: neen

- Beschermd stads-of dorpsgezicht: neen
- Beschermd landschap: neen
- Eigenaar: kerkfabriek
- Adres: Mechelse steenweg, 82, 1970 Wezembeek-Oppem
- Wijk: Oppem
- Lokalisatie: 50° 50' 31.8" N, 4° 29' 51.3" O
- Kadaster: Kadaster onder de 1e afdeling, sectie B 394/h
- Kerkfabriek lid van organisaties: neen

B/ Kerkfabriek Sint-Jozef: Oppemlaan, 149, 1970 Wezembeek-Oppem

Parochie/KF Sint-Jozef

- Bisdom: *Aartsbisdom Mechelen-Brussel, vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen*
- Oprichtingsdatum parochie: 1948
- Parochiale geschiedenis: -
- Aantal kerken in beheer: 1
- Naam kerk: St. Joseph
- Bouwjaar: 1958
- Geschiedenis: De kerk dateert van 1958.
- Aard kerk : De hoofdkerk van de parochie
- Type kerk: Zaalkerk
- Beschermd: neen
- Beschermd stads-of dorpsgezicht: neen
- Beschermd landschap: neen
- Eigenaar: kerkfabriek
- Adres: Oppemlaan, 149, 1970 Wezembeek-Oppem
- Wijk : Schone Lucht
- Lokalisatie : 50° 50' 31.9" N, 4° 28' 57.3" O
- Kadaster: -
- Kerkfabriek lid van organisaties: neen

II. Bouwfysische toestand van de betrokken gebouwen

A/ Kerkfabriek Sint-Pieter en Sint-Michiel

1. Sint Pieter

- Omschrijving en bouwgeschiedenis: De Sint-Pieterskerk van Wezembeek staat op het opgehoogde dorpsplein met bomen. De verbouwing en vergroting gaven aan de zandstenen oorspronkelijk romaanse kerk haar huidig uitzicht. De romaanse, vierkante, ingebouwde westertoren dateert uit de 12de eeuw. Het laat-15de-eeuwse gotische koor met driezijdige apsis werd bij Koninklijk Besluit van 25 maart 1938 beschermd. De zuidelijke sacristie is van 1742, het classicistische hallenschip van 1782 - 1784. In 1971 werd het koorgewelf afgebikt. In 1994 kreeg de kerk vloerverwarming. Het houten gemarmerde koorportiekaltaar van 1755 draagt sinds 1804 het wapen van de familie de Burbure. De koorlambrisering en de rocococommuniebank dateren respectievelijk van 1765 en 1766. Boven het zuidelijke portiekaltaar van omstreeks 1700 hangt het laat-16de-eeuwse paneel *Kruisiging van Sint-Petrus*. Het 15de eeuwse beeld *Sint-Jan de Doper* staat in een nis in de bovenbouw van het zuidelijk portiekaltaar. Het 17de - eeuwse schilderij *Aanbidding der Wijzen* is het altaarstuk van het 18de-eeuwse noordelijke portiekaltaar. De classicistische muurbeschotten van de zijbeuken dateren van 1784 - 1785. Op de vroeg-18de-eeuwse biechtstoelen zit rijk beeldsnijwerk. De preekstoel is 19de-eeuws, de stenen doopvont met messingen deksel vroeg-20ste-eeuws. Het tochtportaal, het doksaal en de balustrade zijn 18de- eeuw. Adrianus Rochet uit Nijvel bouwde het orgel in 1793. Het Christus Koning beeld van 1932 is een creatie van L. Hoofd. De 17de-eeuwse *Tenhemelopneming van Maria* werd in spiegelbeeld geschilderd naar een ets van Rubens. *Onze Lieve-Vrouw met Kind en de kleine Johannes*, *Onze-Lieve-Vrouw van Loreto* en *Onze-Lieve-Vrouw met Kind en Appel* zijn drie schilderwerken uit de 18de eeuw. Tegen de wanden van het portaal liggen grafstenen van de pastoors Blickx, Heinbeckx en Van Mastratens en van kasteelheer Lanceloot Boote. De familie de Burbure schonk talrijke rouwblazoenen en de gebrandschilderde ramen van 1886 in het koor. Richard Berns uit Antwerpen voerde de ramen uit. De koperen gedenkplaat boven de grafkelder is die van Gaspar de Burbure en zijn broer Erasmo, plaatselijke heren. In het schip, tegen het koor, ligt de grafsteen van pastoor Humblé, die de kerk haar huidige uitzicht en interieur gaf. De kerk is sinds 1988 volledig beschermd.
(Bron: Gids voor Vlaanderen)
- Wijding : De kerk werd gewijd op 8 augustus 1785.
- Winterkapel: ja, maar buiten gebruik
- WC: 2
- WC: 1 toilet is openbaar toegankelijk voor kerkgangers
- WC mindervaliden: neen
- Kerkhof: ja, niet in gebruik, beschermd in het kader van een beschermd stads- of dorpsgezicht
- Brand- en diefstaldetectie: ja
- Parking: ja, op terrein van de gemeente – 30 plaatsen
- Parking gereserveerde plaatsen: -
- Parkeerprobleem: -
- Orgel: 1 – Adrien Rochet, 1795, goede toestand, volledig gerestaureerd in 2012, regelmatig gestemd, met onderhoudscontract
Bescherming orgel: ja, zelfstandig bij Koninklijk Besluit van 25 maart 1980
- Kunstwerken of attracties cultureel/ toeristisch: ja, schilderij *Onze-Lieve-Vrouw van Loreto*, barokke biechtstoelen, communiebank / preekstoel, beeld *Sint-Jan-de-Doper*, 15e eeuw, zijaltaren, begin 18e eeuw
- Objecten bijzondere devotie: ja, relikwie Sint-Markoen van Corbény
- Pastorie: neen

- Pastorie eigenaar:- sedert de fusie heeft de parochie geen pastorie.

2. H.H. Michaël en Jozef

- Omschrijving en bouwgeschiedenis:

De kerk is een zuidoostelijk georiënteerde neogotische driebeukige kruisbasiliek, opgetrokken uit baksteen met gebruik van blauwe hardsteen voor lekdrempels, dekplaten, consoles, afzaat, waterlijsten,... Ze heeft een zadeldak met natuurleien. De muren bestaan uit blauwe hardsteen en rode baksteen. Het gebouw heeft een schip van vijf traveeën diep, verlicht door telkens vijf groepen van drie spitsboogvensters. De zijbeuken worden geritmeerd door steunberen met dubbele versnijding, en worden verlicht door groepen van drie ingekorte spitsboogvensters. De westgevel wordt gekarakteriseerd door een vierledig spitsboogvenster met maaswerk boven de kerkpoort. Koor van twee traveeën, afgesloten met een driezijdige apsis. De traveeën aan de noordzijde zijn blind, aan de zuidkant twee spitsboogvensters, in de apsis drie tweeledige spitsboogvensters. Er is een houten klokkentoren boven de viering, oorspronkelijk bekroond door een naaldspits, nu door een tentdak. Het kerkinterieur is bepleisterd en lichtgeel geschilderd, met een gele en rode bakstenen plint. Er is een cementtegelvloer met witte en zwarte tegels, wit en rood in de kapellen. De drempels zijn van zwarte natuurstenen. Er zijn scheibogen op rechthoekige pijlers met aan de zijde van het schip halfronde pilasters en aan de zijde van de zijbeuk vierkante pilasters. De pijlers en pilasters hebben een blauwe hardstenen plint, en de pilasters aan de zijde van het schip staan op een zeszijdige sokkel en zijn bekroond door een geel geschilderd Korinthisch kapiteel met dekplaat, vanwaar de gewelfribben vertrekken. De kerk heeft een kruisribgewelf met natuurstenen ribben en bakstenen schelpen, straalgewelf voor het koor, spitstongewelf voor de koorkapellen. De gebrandschilderde glasramen dateren van 1910, 1911 en 1913 en zijn van de hand van Bary en Hintzen uit Brussel. Het orgel werd geplaatst vlak na de Eerste Wereldoorlog. De neogotische kansel werd in 1918 aangekocht. Het oorspronkelijke hoofdaltaar werd naar de kloosterkapel overgebracht in 1936, het nieuwe altaar werd ontworpen door E.P. Theofiel en vervaardigd door F. Tilman. De zij-altaren en communiebank zijn uitgevoerd door Vassaux.
- Wijding : De kerk werd gewijd op Paasmaandag, 20 april 1908, door Mgr Legraive, Hulpbisschop van Mechelen.
- Toestand: redelijk
- Onderhoudswerken: neen
- Restauratiewerken: neen
- Winterkapel: neen
- WC: 1
- WC openbaar: Neen, de toiletten zijn verbonden aan de sacristie en niet openbaar
- WC mindervaliden: neen
- Kerkhof: neen
- Brand- en diefstaldetectie: neen
- Parking: ja – op privéterrein – 25 plaatsen
- Parking gereserveerde plaatsen: neen
- Parkeerprobleem: -
- Orgel: 1, goede toestand, regelmatig gestemd, geen onderhoudscontract, geen restauratie gepland
- Bescherming orgel: ja, in combinatie met bescherming van de kerk
- Kunstwerken of attracties cultureel/ toeristisch: neen
- Objecten bijzondere devotie ja: H. Hart van Jezus, O.L. Vrouw en Broeder Isidoor (zaligverklaring 30 september 1984).
- Pastorie: neen
- Pastorie eigenaar: - geen pastorie
-

B/ Kerkfabriek Sint-Jozef

Sint-Jozef

- Omschrijving en bouwgeschiedenis: In 1959 werd de bouw van de kerk gerealiseerd naar een ontwerp van architect Robert Schuyten. In 2002 werden de glaswerken van de kerk geschonken door een parochiaan in 2002. In 2004 werd de klok van de kerk geïnstalleerd.
- Wijding: De kerk werd gewijd op 25 oktober 1959.
- Toestand: goed
- Onderhoudswerken: in overweging – zie III.
- Restauratiewerken: neen
- Winterkapel: ja
- WC: 1
- WC openbaar: Ja, de toiletten zijn openbaar toegankelijk
- WC mindervaliden: neen
- Kerkhof neen
- Brand- en diefstaldetectie: neen
- Parking: neen
- Parking gereserveerde plaatsen: -
- Parkeerprobleem: neen
- Orgel: 1 (2014)
- Bescherming orgel: neen
- Kunstwerken of attracties cultureel/ toeristisch: neen
- Objecten bijzondere devotie: neen
- Pastorie: ja
- Pastorie eigenaar: gemeente
- Pastorie beschermd: neen
- Pastorie bewoning pastoor: Ja

- Pastorie ander gebruik: vergaderruimte voor parochiale organen, vergaderruimte kerkfabriek, vergaderruimte voor verenigingen, archiefruimte kerkfabriek, parochiesecretariaat
- Toestand pastorie: redelijk
- Beheer pastorie: Kerkfabriek
- Parochiezaal: ja
- Gebruik parochiezaal: vergaderruimte voor parochiale organen, vergaderruimte voor verenigingen, feesten, begrafenismaaltijd, jeugdlokalen
- Toestand parochiezaal: redelijk

III. Beschrijving actueel gebruik

A/ Kerkfabriek Sint-Pieter en Sint-Michiel

1. Sint Pieter

- Eredienst: ja
- Aard gebruik eredienst: De kerk wordt gebruikt voor:
 - o 1 weekend mis op de 1^e, 3^e en 5^e zondag om 9u30 NL
 - o 1 weekend mis om de 2^e en 4^e zaterdag om 18u FR/NL
 - o begrafenisvieringen, huwelijksvieringen en doopvieringen.
- Parochiewerking ruimte in de kerk: neen
- Open buiten kerkdienst: na afspraak
- Aard bezoek: toerisme
- Niet-liturgische activiteiten: ja, concerten, 2-6 keer per jaar
- Gebruiksreglement / schriftelijke overeenkomst: ja

- Vergoeding: ja

- Gebruik erediensten andere religies: neen

2. HH. Michaël en Jozef

- Eredienst: ja
- Aard gebruik eredienst:
 - o 1 weekend mis om de 2 weken, op zondag om 9u30 NL,
 - o begrafenisvieringen, huwelijksvieringen en doopvieringen
 - o 1 weekend mis op de 1^e, 3^e en 5^e zaterdag om 18u FR/NL
 - o 2 zaterdagen per maand : eredienst van de Koptisch Orthodoxe Christenen
- Parochiewerking ruimte bij de kerk: ja
- Welke ruimte: parochiaal centrum (Stichting) en sacristie
- Aspecten van werking: catechese, vergaderruimte voor parochiale organen, vergaderruimte voor kerkfabriek, vergaderruimte voor verenigingen, archiefruimte kerkfabriek, archiefruimte parochie, parochiesecretariaat, opslagplaats voor materiaal van de kerk
- Open buiten kerkdienst: ja, het hele jaar door
- Aard bezoek: devotie, stilte, bezinning
- Niet-liturgische activiteiten: concerten
- Gebruik erediensten andere religies: *in bespreking*

B/ Kerkfabriek Sint-Jozef

Sint-Jozef

- Eredienst: ja
- Aard gebruik eredienst: <https://www.sjwo.be/>

In de parochie st Joseph/st Jozef zijn er drie missen

- o zaterdagavond (5 keer per jaar) : mis van de familie FR : tot 150 pers.
- o zondagmorgen, om 9h30 NL (tot 15 pers.)
- o zondagmorgen om 10.30 FR (tot 350 pers.).

Op zondag worden 20 kinderen ontvangen voor de Liturgie de la Parole.

Op zondag La Bergerie: 20 kleuters worden ontvangen gedurende de mis

Er zijn ook talrijke begrafenissen, huwelijken, dopen, en ook regelmatig vieringen voor de scholen (ongeveer 6 à 8 per jaar). Regelmatig zijn de jeugdbewegingen aanwezig en dan zijn het er 50 méér.

Plechtige communie en vormsel: ieder jaar.

Onder de kerk bevindt zich de **parochiale zaal** voor spektakels of recepties.

De weekkapel wordt in de week twee keer gebruikt voor woord- en gebedsdienst en voor een gebedsavond een keer per week op donderdag.

- Parochiale werking: catechese, vergaderruimte voor parochiale organen, vergaderruimte voor kerkfabriek, vergaderruimte voor verenigingen, archiefruimte kerkfabriek, archiefruimte parochie, parochiesecretariaat, opslagplaats voor materiaal van de kerk, opslagplaats voor materiaal van verenigingen
- Archief: na 1948, geordend, archief van de Kerkfabriek, parochie en parochiale instellingen en verenigingen, niet raadpleegbaar voor derden, incl. plannen van de kerk en van de aanpalende gebouwen
- Bibliotheek: ja, met bibliothecaris, onder de kerk, in slechte toestand
- Roerend patrimonium: neen
- Open buiten kerkdienst: neen

- Niet-liturgische activiteiten: ja, concerten, 2-6 keer per jaar, een à twee conferenties en vergaderingen met ouders over catechese. Als de groep minder groot is gebeurt dit in de pastoriezaal.
- Gebruiksreglement / schriftelijke overeenkomst: neen

- Vergoeding: ja

- Gebruik erediensten andere religies: neen

IV. Pastoraal-kerkelijke visie op het toekomstig gebruik van de betrokken gebouwen op het grondgebied van de gemeente

A/ Kerkfabriek Sint-Pieter en Sint-Michiel

1. Sint-Pieter

Binnen afzienbare tijd zal er niet veel veranderen aan het actuele gebruik van de Sint-Pieterskerk, zoals dat vermeld staat onder punt III.

bouwfysische toestand : +/- goed – beschermd monument .

2. HH. Michaël en Jozef

Visie op toekomstig gebruik:

Feit is dat de katholieke parochiegemeenschap de komende jaren zal krimpen, zoals dat bijna overal in Vlaanderen het geval blijkt te zijn.

Momenteel wordt deze parochiekerk elke week gebruikt

- 1) voor een katholieke zondagdienst: tweemaal per maand op zondag en twee- of driemaal per maand op zaterdagavond.
- 2) in de nabije toekomst tweemaal per maand op zaterdag voor een misviering van Koptisch Orthodoxe Christenen; de besprekingen lopen.

Bovendien zijn er doopsels, huwelijken en uitvaarten.

Deze parochiekerk wordt momenteel elke werkdag geopend voor bezoekers, en daar wordt frequent gebruik van gemaakt; de noodzaak van een gebeds- en bezinningsruimte is in onze parochie dus duidelijk aanwezig.

In feite is het aantal kerkgangers groter dan wat blijkt uit de telling van het bisdom (op basis van omhalingen en op basis van de gevraagde telling met Kerstmis). In de wijk Ban Eik - dus op het grondgebied van deze parochie - is er immers ook een wekelijkse niet erkende zondagsviering. Die gemeenschap werd aangeboden om zondagsvieringen in onze parochiekerk te houden, zoals tijdens de corona-crisis. Dat aanbod blijft geldig.

De vieringen van de momenteel afgescheiden gemeenschap Ban Eik kunnen zonder meer op zon- en feestdagen om 11u00 (indien er voordien een zondagsviering was, is de kerk in de winter al voorverwarmd).

De kerk kan ook ter beschikking gesteld worden van anderstalige katholieken. De verscheidenheid van nationaliteiten is in onze parochie groot, omdat Wezembeek-Oppem een "slaapgemeente" is voor ambtenaren van de EU en werknemers van multinationals met vestiging in Brussel en de periferie. Men mag logischerwijze verwachten dat anderstalige christenen in de toekomst van deze parochiekerk zullen gebruik maken omwille van haar grootte en bereikbaarheid.

Bouwfysische toestand : Goed

B/ Kerkfabriek Sint-Jozef

Sint-Jozef

Zoals de situatie nu is in 2025, zal er niet veel verandering komen. Men spreekt hier niet over de andere parochies of kerken in Wezembeek (st Pieter en st Michaël & Jozef, en ook de gemeenschap die samenkomt met E.H. Christian De Duytschaever (wijk BAN EIK)

De samenwerking bestaat. De priesters ontmoeten elkaar in de pastories Leuven in Heverlee.

Bouwfysische toestand : Goed